

- prosty;
- przejrzysty;
- precyzyjny;
- zwarty;
- zobjektywizowany;
- ciekawy: pobudza do myślenia i zapada w pamięć.

1.2.1. Naukowa doniosłość, logika

Pierwsze dwie cechy odnoszą się do treści tekstu i są efektem udzielenia trafnych odpowiedzi na następujące pytania:

- O czym mam pisać? Jaki problem badawczy chcę rozwiązać?
- Co chcę osiągnąć przez rozwiązanie tego problemu, jaki jest cel? Jakie efekty zamierzam uzyskać dzięki realizacji tego celu?
- Jak chcę rozwiązać ten problem? Jakie podejście naukowe, metody i narzędzia mam zastosować, optymalizując czas, koszty i warunki dotarcia do celu?

Naukowa doniosłość wyraża się w przymiotach opisu i argumentacji, dotyczących następujących obszarów:

- **zjawisko, reguła, związki, zależności:** tekst zawiera nowe i jednocześnie ważne treści, które pozwalają zobaczyć określony wycinek rzeczywistości z innej perspektywy, a ta perspektywa jest interesująca i przydatna dla określonej grupy podmiotów,
- **metoda, proces;** autor w sposób nowy i jednocześnie prostszy, skuteczniejszy, pełniejszy rozwiązuje dany problem naukowy i podaje na to sposób.

Odkrycie nowych zjawisk, związków, metod, procesów itd. odbywa się przez dostrzeżenie tego, czego inni dotąd nie zauważyli, w tym poprzez wykrycie błędu, niespójności w dotychczasowym oglądzie rzeczywistości. Szerzej o problemie badawczym w pkt 3.4.4 i rozdz. 4 i 5.

Z problemu naukowego wynika cel, metoda i rozwiązanie. Zadaniem autora jest pokazanie relacji pomiędzy tymi elementami i przekonanie czytelnika, że dobór poszczególnych elementów (metody do celu i problemu, poszczególnych koncepcji teoretycznych do wyjaśnienia danych empirycznych, danych empirycznych z wnioskami itd.) jest właściwy; hołduje określonej logicznej regule, która ma swoje uzasadnienie. Logiczne związki pomiędzy częściami tekstu można pokazywać co najmniej na dwa sposoby:

- powszechny: autor przekonuje w tekście, jakie są związki pomiędzy elementami; np. odwołuje się do rozważań z poprzednich akapitów, przypomina czytelnikowi (np. w preambule rozdziału), że omawia określony wątek, a w ramach podsumowania podkreśla, że zrealizował właśnie cel poprzez wykonanie poszczególnych zadań itd.;

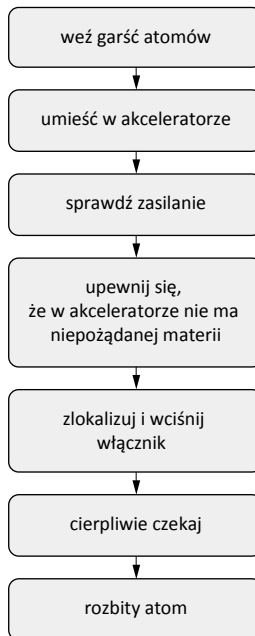
- mniej powszechny: autor pokazuje za pomocą schematów, jak wyglądają powiązania pomiędzy poszczególnymi elementami tekstu (np. celem, rozdziałami, hipotezami, koncepcjami teoretycznymi a hipotezami itd.).

Oba sposoby nie wykluczają się wzajemnie. Można stosować je jednocześnie, choć warto przemyśleć, jak często, w jaki sposób i w jakim stylu będziemy przekonywać czytelnika do tego, że logika naszego tekstu jest prawidłowa.

Jestem zwolenniczką drugiej metody, przy jednoczesnym, oszczędnym wskazywaniu na związki logiczne w tekście. Cenię mądre i treściwe schematy, w których autor wykazuje się umiejętnością syntetycznego przedstawienia swojego spojrzenia na obszar, jaki bada. W rozdz. 3 staram się uzasadnić wartość koncepcyjnych ram i schematów analitycznych, choć ich tworzenie jest bronią obosieczną – może znacząco podnieść wartość tekstu i nobilitować autora bądź też sugerować, że ta wartość jest niska.

Nie zawsze istnieje pozytywna zależność pomiędzy jakością schematów i tekstem. Ilekroć widzę schematy podobne do poniższego, zastanawiam się, czy to obszar badań jest taki nieskomplikowany, czy może jedynie autor widzi go w taki sposób.

Procedura rozbijania atomu

Schemat 1. Przykład schematu, który trywializuje opisywany problem